

РАЕУ

Які особливості
дозвільної системи під
час воєнного стану?

РАЕВ

Термін дії дозвільних документів

**ПОСТАНОВА
КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
від 18 березня 2022 р. № 314:**

строки дії діючих строкових ліцензій та **документів дозвільного характеру автоматично продовжуються** на період воєнного стану та три місяці з дня його припинення чи скасування, а періодичні, чергові платежі за ними відстрочуються на вказаний строк

з 01 липня 2023 року закінчується строк карантину та обмежувальних заходів та починає відлік додатковий тримісячний період дії дозвільних документів, закінчення терміну дії яких припало на «карантинний період». Вказаний період закінчується **01 жовтня 2023 року**.

Термін дії дозвільних документів

ЗАКОН УКРАЇНИ

ПРО ДОЗВІЛЬНУ СИСТЕМУ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 4

Виключно **законами**, які регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, встановлюються:

необхідність одержання документів дозвільного характеру та їх види;

строк дії документа дозвільного характеру або необмеженість строку дії такого документа;

перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності

Стаття 11. Прикінцеві положення

2-2. У період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України "Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, **право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності може набуватися суб'єктом господарювання на підставі подання на безоплатній основі до відповідних дозвільних органів декларації про провадження господарської діяльності без отримання документів дозвільного характеру, крім тих видів господарської діяльності, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.**

Документи дозвільного характеру, строк дії яких закінчується у період дії воєнного стану, вважаються такими, дію яких продовжено на період дії воєнного стану та до кінця календарного року, в якому припинено або скасовано воєнний стан, але не менше трьох місяців з дня його припинення чи скасування.

Перелік дозвільних документів у сфері довкілля, які не можуть провадитися на підставі декларації

Вид господарської діяльності	Основна мета
Управління небезпечними відходами	ліцензія
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ), видобування нафти і газу (промислова розробка родовищ).....	спеціальний дозвіл на користування надрами
Спеціальне водокористування	дозвіл
Оцінка впливу на довкілля	ВИСНОВОК

Перелік дозвільних документів у сфері довкілля, які не можуть провадитися на підставі декларації

Вид господарської діяльності	Основна мета
Транскордонне перевезення небезпечних відходів	письмова згода (повідомлення)
Спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	дозвіл
Спеціальне використання лісових ресурсів	спеціальний дозвіл на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубний квиток, ордер, лісовий квиток)
Здійснення операцій з оброблення відходів	дозвіл
Спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) (для здійснення промислового рибальства, дослідного вилову)	дозвіл

Декларація щодо здійснення викидів забруднюючих речовин

Україна Дія

Послуги ▾ Що таке Дія Новини Питання та відповіді Ще ▾

Зареєструватися Увійти до кабінету

← На головну

Роздрукувати інструкцію
Відправити на email

єДекларація

Подати декларацію

Авторизуйтеся, заповніть форму та підпишіть заяву електронним підписом

<p>Подання декларації: 3 хвилини</p> <p>Реєстрація декларації: МИТТЄВО</p> <p>Вартість: безоплатно</p>	<p>Опис послуги:</p> <p>Тут ви можете подати декларацію про провадження господарської діяльності під час воєнного стану.</p>
---	--

Хм! Що то воно таке є?

РАЕВ

Яку відповідальність
передбачено за
здійснення діяльності
без дозволу?

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

Опис можливого порушення	Норма законодавства, яку порушено	Можливі ризики
Відсутність документів, що посвідчують право користування земельною ділянкою	ст. ст. 125, 126 Земельного Кодексу України	Адміністративна відповідальність, за ст. 53-1 КУпАП «Самовільне зайняття земельної ділянки» у вигляді штрафу у розмірі від 340 до 1700 грн. Цивільна відповідальність. Визначення розміру шкоди, заподіяної державі внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, здійснюється за методикою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007р. № 963 Формування припису
Відсутність дозволу на зняття родючого шару ґрунту на земельну ділянку	ст. ст. 168 Земельного Кодексу України	Адміністративна відповідальність, за ст. 53-3 КУпАП «Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу» у вигляді штрафу у розмірі від 170 до 340 грн. Цивільна відповідальність. Визначення розміру шкоди, заподіяної державі внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, здійснюється за методикою, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2007р. № 963 Формування припису

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

Опис можливого порушення	Норма законодавства, яку порушено	Можливі ризики
Відсутність Дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами	Ст. 10,11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»	<p>Адміністративна відповідальність за ст. 78 КУпАП «Порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних та біологічних факторів» у вигляді штрафу від 85 до 136грн.</p> <p>Цивільна відповідальність. Визначення розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті викидів забруднюючих речовин, на які відсутній дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря через порушення природоохоронного законодавства регламентовано методикою, затвердженою наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища 10.12.2008 № 639.</p> <p>Призупинення діяльності на підставі рішення суду</p> <p>Формування припису</p>

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

Опис можливого порушення	Норма законодавства, яку порушено	Можливі ризики
Відсутність виробничого контролю за дотриманням затверджених нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин	Ст. 10, 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря»	Адміністративна відповідальність за ст. 78 КУпАП «Порушення порядку здійснення викиду забруднюючих речовин в атмосферу або впливу на неї фізичних та біологічних факторів» у вигляді штрафу від 85 до 136грн. Формування припису
Відсутність дозволу на спеціальне водокористування	Ст. 44, 48, 49 Водного кодексу України	Адміністративна відповідальність за ст. 48 КУпАП «Порушення права державної власності на води» у вигляді штрафу від 85 до 136 грн. Цивільна відповідальність. Визначення розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті самовільного використання водних ресурсів здійснюється на підставі Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України 20.07.2009 № 389.

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

Опис можливого порушення	Норма законодавства, яку порушено	Можливі ризики
Відсутність дозволу на спеціальне водокористування	Ст. 44, 48, 49 Водного кодексу України	Кримінальна відповідальність за ст. 240 ККУ «Порушення правил охорони або використання надр» карається штрафом від 3400 грн. до 10200 грн. або обмеженням волі на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк. Формування припису
Відсутність Звіту з оцінки впливу на довкілля	Ст. 3, 9, 15 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»	Адміністративна відповідальність за ст. 91-5 КУпАП «Порушення вимог законодавства у сфері оцінки впливу на довкілля» у вигляді штрафу від 850 до 3400 грн. Призупинення діяльності на підставі рішення суду Формування припису

РАЕW

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

Призупинка виробництва (виготовлення) або реалізації продукції, виконання робіт, надання послуг

Лист Міністерства екології та природних ресурсів України від 30.01.2009 № 1127/11/10-09
«Щодо надання роз'яснень у галузі охорони атмосферного повітря»

1. У разі, коли у суб'єкта господарювання **відсутній дозвіл** на викиди забруднюючих речовин, однак **триває процес** розгляду та погодження матеріалів, які обґрунтовують обсяги викидів, для отримання відповідного дозволу, **питання про застосування до цих суб'єктів обмеження чи зупинення їх діяльності необхідно вирішувати з дотриманням принципів пропорційності та обґрунтованості**, передбачених ч. 3 ст. 2 КАС. У разі, коли з дій суб'єкта вбачається що він вживає всіх залежних від нього заходів задля якнайшвидшого отримання відповідного дозволу, то спонукати його до дій, які він і без того вчиняє є невиправданим і не відповідає принципам обґрунтованості та пропорційності (ч. 3 ст. 2 КАС). **У зв'язку з цим підстав для застосування санкцій у вигляді обмеження чи зупинення діяльності суб'єкта господарювання не буде.**

РАЄУ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ: діяльність без дозволу

2. Однак у випадку, коли суб'єкт господарювання **безпідставно зволікає з отриманням дозволу** або ж взагалі **не вживає жодних заходів щодо отримання такого дозволу**, то у такому випадку застосування санкцій у вигляді обмеження чи зупинення буде відповідати принципам обґрунтованості та пропорційності (ч. 3 ст. 2 КАС) і як, наслідок, носитиме правомірний характер.

Аналогічні висновки викладені у:

**Постанові Верховного суду від 11 вересня 2019 року у справі №807/1410/17
(провадження №К/9901/57015/18)**

Постанові Верховного Суду від 16 листопада 2021 року у справі № 808/2993/17

РАЕУ

Звітування про дотримання умов дозволу на викиди

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни

Фізичні особи, фізичні особи - підприємці, юридичні особи, **крім тих, які наділені бюджетними повноваженнями** згідно із законодавством, **подають** облікові, фінансові, бухгалтерські, розрахункові, аудиторські звіти та будь-які інші **документи**, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства в документальній та/або в електронній формі, **протягом трьох місяців після припинення чи скасування воєнного стану або стану війни** за весь період неподання звітності чи обов'язку подати документ.

РАЕУ

Звітування про дотримання умов дозволу на викиди

У період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення до фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців, юридичних осіб не застосовується адміністративна та/або кримінальна відповідальність за неподання чи несвоєчасне подання звітності та/або документів.

Особи, які не мають фізичної можливості протягом встановленого строку, у зв'язку з безпосередніми наслідками їх участі у бойових діях, звільняються від адміністративної та/або кримінальної відповідальності та подають звітність чи документи протягом одного місяця з дня закінчення наслідків, які унеможлилювали їх подання

Ну й правила!!!

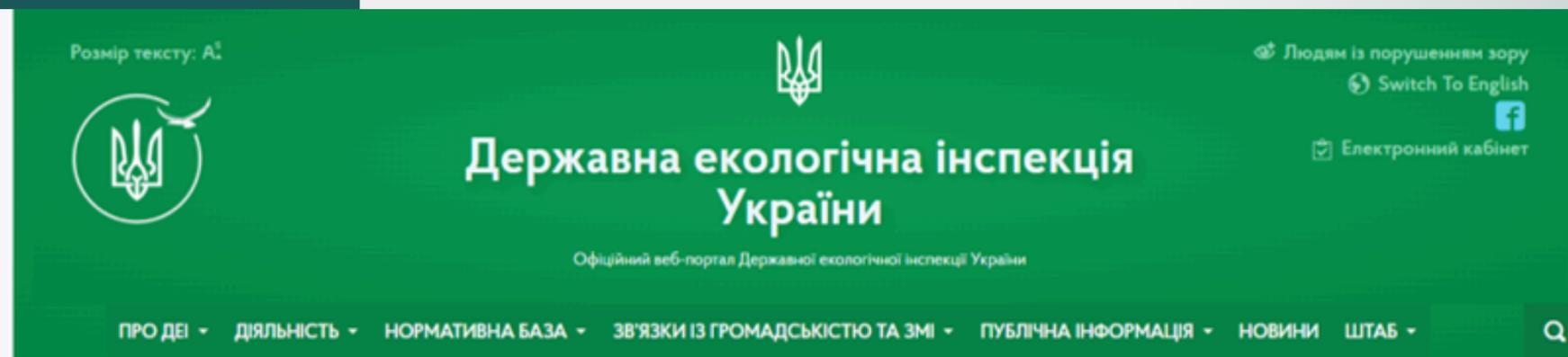

РАЕВ

Які судові прецеденти
існують щодо втрати
дозволу та стягнення
збитків?

СУДОВІ ПРЕЦЕДЕНТИ: втрата дозволу, стягнення збитків

Такси та методики нарахування збитків

Дата: 2019-01-01

Такси для обчислення розміру шкоди, заподіяної порушенням законодавства про природно-заповідний фонд

"Такси для обчислення розміру відшкодування збитків, завданих унаслідок порушення законодавства в галузі мисливського господарства та полювання (крім видів, занесених до червоної книги України)"

Методика розрахунку розміру відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Методика визначення розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) без спеціального дозволу

Методика розрахунку розміру відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів

Такси для обчислення розміру відшкодування збитків, заподіяних внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України

Державні санітарні правила та норми санпін 2.2.7. 029-99

Санітарні правила в лісах України

ОПЕРАТИВНИЙ ШТАБ
ДЕРЖЕКОІНСПЕКЦІЯ

ДАЙДЖЕСТ
НОВИН

ГОЛОВНЕ - У ВАШІЙ СКРИНЬЦІ

Введіть Ваш Email

✓ ПІДПИСАТИСЬ

Увага! Увага!!!

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

**Анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
стаціонарними джерелами**

**Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від
30 жовтня 2018 року справа №809/437/17:**

1. Відповідно до частини 7 статті 4-1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» передбачені підстави, за яких дозвільний орган анулює документ дозвільного характеру чи може звернутися до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання документа дозвільного характеру. При цьому, звернення з підстав **надання в заяві про видачу документа дозвільного характеру та документах, що додаються до неї, недостовірної інформації,** можливе у разі встановлення дозвільним органом такого факту.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

2. Суб'єктом звернення до суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання документа дозвільного характеру може виступати відповідний **дозвільний орган**, при цьому даному зверненню має передувати встановлення фактів, які законом визначені як підстава для анулювання такого документа, зокрема подання недостовірної інформації, що є можливим лише за наслідками проведення відповідної перевірки.

Вказана норма передбачає особливий склад порушення. Зокрема:

- **прямий умисел суб'єкта господарювання, який виражається у наданні завідомо неправдивих чи неповних відомостей, усвідомлення даного факту відповідальною особою суб'єкта господарювання і бажання це зробити** (надання неправдивих відомостей полягає в перекрученні істини в звіті, вчиненому службовою особою з використанням свого службового становища. Внесення до документів неправдивих відомостей означає включення до офіційного документа інформації, яка повністю або частково не відповідає дійсності) постанова ККС ВС у справі № 742/318/18 www.reyestr.court.gov.ua

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

**Анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря
стаціонарними джерелами**

**Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від
30 жовтня 2018 року справа №809/437/17:**

3. При цьому даному зверненню має передувати встановлення фактів, які законом визначені як підстава для анулювання такого документу, зокрема подання недостовірної інформації в заяві про видачу документа дозвільного характеру та документах, що додаються до неї.

4. Встановлення факту надання недостовірної інформації в заяві про видачу документа дозвільного характеру та документах, що додаються до неї, є можливим лише за наслідками проведення відповідної перевірки та належного оформлення її результатів.

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

2. Анулювання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 25 квітня 2019 року у справі №826/1572/18:

Відповідно до вимог статті 4-1 Закону № 2806-IV **дозвільний орган, що видав документ дозвільного характеру**, може звернутися до адміністративного суду з позовом про застосування заходу реагування у виді анулювання документа дозвільного характеру за наявності хоча б однієї з перелічених у цій статті підстав, зокрема, з підстави здійснення суб'єктом господарювання певних дій щодо провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності, на які отримано документ дозвільного характеру, з порушенням вимог законодавства, щодо яких **дозвільний орган видавав припис** про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення.

Як правильно встановили суди, Держекоінспекція внесла до Мінприроди подання про анулювання Дозволу, виданого цим органом (Мінприроди), з матеріалів якого стало відомо про невиконання приписів Держінспекції про порушення позивачем умов Дозволу та вимог природоохоронного законодавства України. Враховуючи ці обставини, суди першої й апеляційної інстанцій дійшли обґрунтованого висновку про наявність підстав для анулювання Дозволу.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

**Застосування Методики, затвердженої наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України
28 квітня 2020 року № 277**

Рішенням Верховного Суду від 21 жовтня 2019 року у справі №826/3820/18 в задоволенні позову про скасування наказу № 639 від 10.12.2008 – відмовлено www.reyestr.court.gov.ua

Наказом Міністерства юстиції України від 11.05.2019 № 1453/5 «Про скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правового акта» - наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 10 грудня 2008 року № 639 «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» виключено з Державного реєстру нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади 11 червня 2019 року.

За загальновизнаним принципом права закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі. Цей принцип закріплений у частині першій статті 58 Конституції України, ст. 5 Цивільного кодексу України

Застосування Методики, затвердженої наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України 28 квітня 2020 року № 277, до правовідносин, які мали місце з 11.06.2019 до 28.04.2020 безпідставне.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Доведеність розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 26 квітня 2018 року у справі № 922/2691/16:

Оскільки ДЕІ в основу розрахунку збитку, завданого державі внаслідок наднормативних викидів забруднюючих речовин **використані вихідні розрахункові дані, які не ґрунтуються на інструментальних вимірюваннях, та значно відрізняються від них**, тому при проведенні інженерно-екологічного дослідження підтвердити маси забруднюючих речовин, що викинуті в атмосферне повітря наднормативно (Mi), які зазначені в розрахунку збитку в таблиці 4 не можливо.

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 26 лютого 2018 року у справі № 904/11836/16:

Висновок Державної екологічної інспекції про те, що діяльність відповідача із експлуатації складських приміщень пов'язана з викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря є необґрунтованим, оскільки у складеному позивачем акті не зазначено, **які саме джерела спричиняють викиди та якої саме забруднюючої речовини**, як не зазначено нормативних актів, на підставі яких позивач дійшов висновку про наявність таких хімічних властивостей речовини як можливість викиду.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Анулювання дозволу на спеціальне водокористування

Постанова Третього апеляційного адміністративного суду від 27 червня 2019 року у справі №340/341/19:

1. Дозвіл на спеціальне водокористування **анулюється** за результатами розгляду позову **з підстави порушення умов спеціального водокористування та охорони вод**, стосовно яких центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони і раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів, **раніше було видано припис про їх усунення із наданням достатнього часу для їх усунення.**

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Період нарахування збитків

П.1.4 Методики: державні інспектори **з дати встановлення факту порушення** вимог законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів проводять збір і аналіз необхідних матеріалів і, на підставі цієї Методики, **розраховують розмір відшкодування збитків.**

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 12 жовтня 2018 року у справі № 925/119/18:

Твердження скаржника про необхідність проведення розрахунку з дати встановлення факту порушення, а не з дати вчинення такого порушення не відповідає положенням Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, оскільки **збитки нараховуються за весь період самовільного водокористування**

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ВОДНИХ РЕСУРСІВ

Відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів

Факт наднормативного скиду забруднюючих речовин встановлюється державними інспекторами **за результатами інструментально-лабораторних методів контролю**, документальної перевірки фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб та розрахунковим методом.

У разі відсутності у фізичних осіб, фізичних осіб - підприємців та юридичних осіб первинної документації та протоколів виконання вимірювань складу та властивостей стічних вод **розрахунок маси наднормативного скиду забруднюючих речовин виконується на підставі даних державної статистичної звітності 2-ТП (водгосп)**, та лімітів скиду забруднюючих речовин, встановлених у дозволі на спеціальне водокористування

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Прибережна захисна смуга

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 05 листопада 2019 року у справі № 915/641/18

1. Землі, зайняті поверхневими водами, природними водоймами (озера), водотоками (річки, струмки), штучними водоймами (водосховища, ставки), каналами й іншими водними об'єктами, та землі прибережних захисних смуг є **землями водного фонду України, на які поширюється окремий порядок надання й використання.**

Отже, прибережна захисна смуга - це частина водоохоронної зони визначеної законодавством ширини вздовж річки, моря, навколо водойм, на якій встановлено особливий режим.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

2. Існування прибережних захисних смуг визначеної ширини передбачене нормами закону (стаття 60 ЗК України, стаття 88 ВК України). Відтак відсутність проекту землеустрою щодо встановлення прибережної захисної смуги не свідчить про відсутність самої прибережної захисної смуги, оскільки її розміри встановлені законом.

3. При наданні земельної ділянки за відсутності проекту землеустрою зі встановлення прибережної захисної смуги необхідно виходити з нормативних розмірів прибережних захисних смуг, установлених статтею 88 ВК України, та розмірів і меж водоохоронних зон, що визначаються відповідно до Порядку визначення. Надання у приватну власність земельних ділянок, які знаходяться у прибережній захисній смузі, без урахування обмежень, зазначених у статті 59 ЗК України, суперечить нормам статей 83, 84 цього Кодексу.

Аналогічний правовий висновок викладений у постанові Великої Палати Верховного Суду від 30.05.2018 у справі № 469/1393/16-ц.

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Розірвання договору оренди при порушенні вимог природоохоронного законодавства

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 11 липня 2019 року у справі № 922/1899/18:

1. Зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом. Договір може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення договору другою стороною. **Істотним є таке порушення стороною договору, коли внаслідок завданої цим шкоди друга сторона значною мірою позбавляється того, на що вона розраховувала при укладенні договору.**

РАЕУ

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

2. За умовами оспорюваного договору відповідачеві було передано в оренду землі водного фонду з **відповідними обмеженнями** - не влаштовувати літніх таборів для утримання худоби, та з умовами, зокрема, безперешкодно допускати тварин для водопою, отримати дозвіл у встановленому порядку у разі проведення будь-яких робіт на землях водного фонду, створити місця відпочинку для населення.

3. Орендарі водного об'єкта зобов'язані передбачити місця для безоплатного забезпечення права громадян на загальне водокористування (купання, плавання на човнах, любительське і спортивне рибальство тощо). **Заборона загального водокористування водними об'єктами, наданими в користування на умовах оренди, та їх нецільове використання є підставою для розірвання договору оренди.**

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Розірвання договору оренди при порушенні вимог природоохоронного законодавства

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного господарського суду від 09 липня 2019 року у справі № 917/1879/17:

1. Відповідач використовував Земельну ділянку всупереч нормам природоохоронного законодавства України, зокрема, встановлено факт розміщення відходів тваринного походження з характерним фекальним запахом на орендованій земельній ділянці.
2. Зважаючи, що Відповідач **порушував умови Договору в частині використання земельної ділянки з порушенням законодавства про охорону довкілля, наявні правові підстави для задоволення позовних вимог про розірвання Договору.**

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Засмічення, забруднення земель

Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду 09 червня 2021 року у справі № 809/1143/17 www.reyestr.court.gov.ua

1. Тимчасове складування мінерального ґрунту поряд з траншеєю під час капітального ремонту трубопроводу не підпадає під поняття засмічення земель, визначене у Методиці визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства, затвердженій наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища 27.10.1997 року № 171 (у редакції наказу Мінприроди 04.04.2007 року № 149), оскільки в діях позивача не вбачається самовільне розміщення промислових, побутових чи інших відходів, а капітальний ремонт із заміни трубопроводу був виробничою необхідністю, що здійснювався на забудованих підприємством землях та в межах відведеної земельної ділянки.

2. В даному випадку мало місце тимчасове складування мінерального ґрунту поряд з траншеєю під час капітального ремонту трубопроводу, а не розміщення відходів в розумінні статті 1 Закону України "Про відходи".

РАЕW

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ: ОЦІНКА ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Постанова Касаційного адміністративного суду Верховного Суду від 28 квітня 2021 року у справі № 480/1752/19

1. Закон, як правильно зазначили суди, передбачає оцінку впливу на довкілля до початку планової діяльності. Закон не передбачає обов'язку проведення оцінки впливу для діючих підприємств.

2. Оцінка впливу передує початку планової діяльності. У свою чергу, доказів планування або проведення позивачем робіт, які відповідають змісту поняття планової діяльності, що вживається у Законі України «Про оцінку впливу на довкілля», відповідачем на надано.

ОГЛЯД СУДОВОЇ ПРАКТИКИ В ПИТАННЯХ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Верховний Суд

Дайджест судової практики Верховного Суду

у справах, що виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав

2019

Дайджест судової практики ВС

Зміст

I. Практика Великої Палати Верховного Суду щодо розгляду справ зі спорів, які виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав	4
1. Юрисдикція спорів	4
2. Судова практика у справах зі спорів щодо правового режиму земель	13
II. Практика Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду щодо розгляду справ зі спорів, які виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав	24
1. Спори, що виникають у правовідносинах в галузі охорони атмосферного повітря	24
2. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах із збереження, використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування	38
3. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах з володіння, користування та розпоряджання лісами, забезпечення охорони, відтворення та раціонального використання лісових ресурсів; у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу	40
4. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах, пов'язаних з утворенням, збиранням і заготівлею, сортуванням, перевезенням, зберіганням, обробленням (переробленням), утилізацією, видаленням, знешкодженням та захороненням відходів	55
5. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах в галузі мисливського господарства та полювання; у сфері охорони, використання та відтворення тваринного світу	62
6. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів	65
7. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах, пов'язаних з оцінкою впливу на довкілля	70
8. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах із забезпечення доступу до екологічної інформації	74
9. Спори, що виникають у сфері охорони навколишнього природного середовища	75
10. Інше (зокрема, щодо проведення перевірок контролюючими органами)	83
III. Практика Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду щодо розгляду справ зі спорів, які виникають у сфері захисту довкілля та екологічних прав	95
1. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах в галузі охорони атмосферного повітря	95

Дайджест судової практики ВС

2. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах із збереження, використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів, а також охорони прав підприємств, установ, організацій і громадян на водокористування	100
3. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах з володіння, користування та розпоряджання лісами, забезпечення охорони, відтворення та раціонального використання лісових ресурсів; у сфері охорони, використання та відтворення рослинного світу	105
4. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах, пов'язаних з утворенням, збиранням і заготівлею, сортуванням, перевезенням, зберіганням, обробленням (переробленням), утилізацією, видаленням, знешкодженням та захороненням відходів	108
5. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у відносинах в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів	110
6. Судова практика у справах зі спорів, що виникають у гірничих відносинах (користування надрами)	113
IV. Практика Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду у справах, що виникають у правовідносинах щодо вчинення злочинів проти довкілля	115
1. Спори, що виникають у правовідносинах у зв'язку з вчиненням злочину, передбаченого ст. 246 КК України (щодо незаконної порубки або перевезення, зберігання, збуту лісу)	115
2. Спори, що виникають у правовідносинах у зв'язку з вчиненням злочину, передбаченого ст. 240 КК України (щодо порушення правил охорони або використання надр)	118
V. Практика Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду у справах, що виникають у правовідносинах щодо порушення природоохоронного законодавства	122
1. Спори, що виникають у правовідносинах із порушенням законодавства про охорону тваринного світу	122
2. Спори, що виникають у правовідносинах із порушенням законодавства про охорону рослинного світу	125
3. Спори, що виникають у правовідносинах у зв'язку із забрудненням навколишнього середовища	129

РАЕВ

Яку роль відіграє
дозвільна система у
формуванні
інвестиційного клімату?

Аналіз регуляторного впливу: дозвіл на викиди

www.mepr.gov.ua

 Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Людам з порушенням зору

Про нас Діяльність Громадянам Бізнесу Медіацентр ЕкоСистема ЕкоЗагроза

Головна — Оголошення — Звіти — Регуляторна діяльність — Відстеження результативності регуляторних актів —
Звіт про базове відстеження результативності постанов Кабінету Міністрів України від 24.01.2023 № 63 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 302»

Звіт про базове відстеження результативності постанов Кабінету Міністрів України від 24.01.2023 № 63 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 302»

04/03/2024 : 15:52

ЗВІТ

поділитись:

Цілі:

оптимізація процедури видачі, дозволу на викиди; підстав та порядку відмов, анулювання, переоформлення, поновлення.

Висновок:

досягнення задекларованих цілей частково.

Результат досягнених цілей оцінюється позитивно

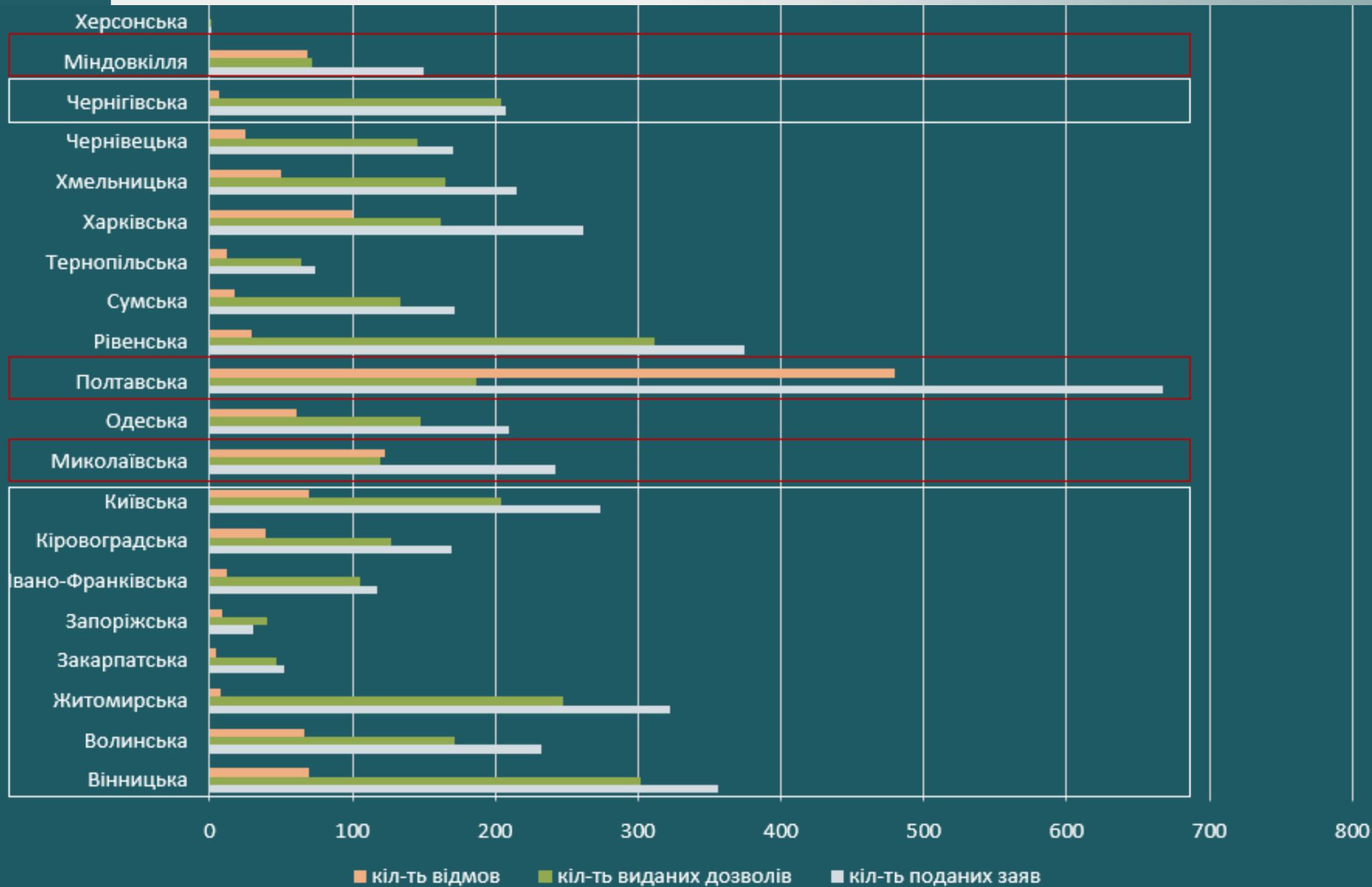
Аналіз регуляторного впливу: дозвіл на викиди

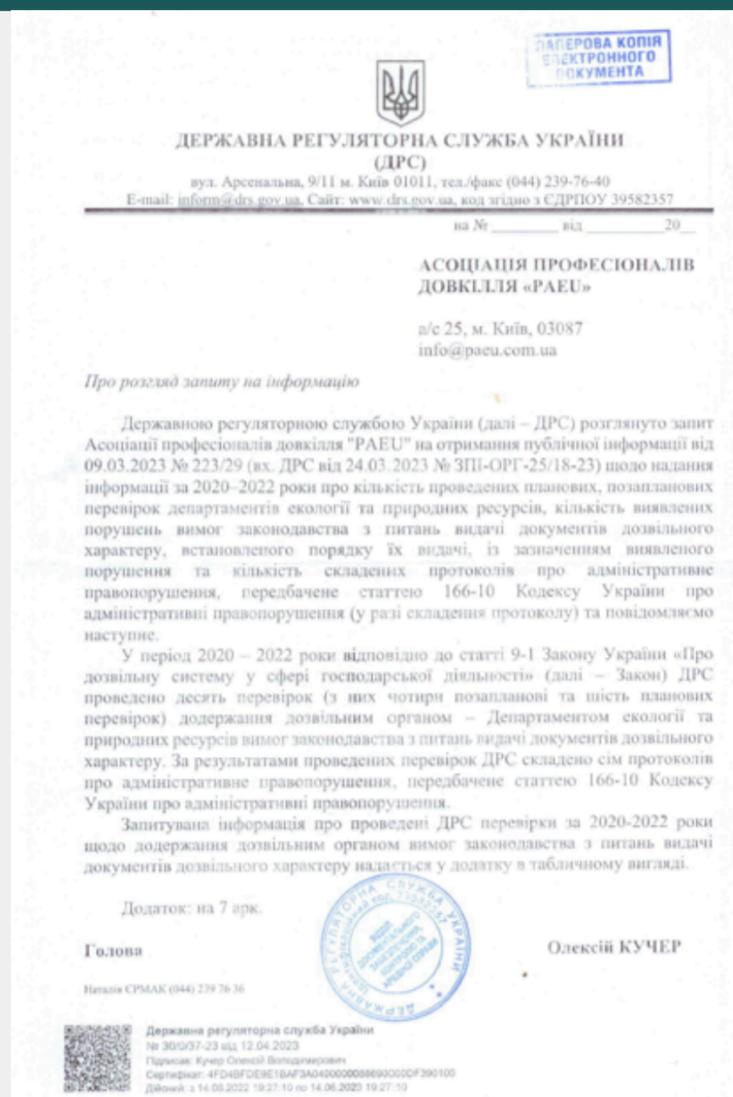
ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ
ЗАБРУДНЮЮЧИХ
РЕЧОВИН
СТАЦІОНАРНИМИ
ДЖЕРЕЛАМИ ВИКИДІВ

2023

3 986 суб'єктів
господарювання

www.drive.google.com

ПОРУШЕННЯ:

- Відмова у видачі дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів за відсутності реєстрації звіту з інвентаризації викидів забруднюючих речовин
- Відсутність інформаційної та технологічної картки
- Порушення порядку отримання погоджень при видачі дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів шляхом залучення суб'єкта господарювання до отримання погоджень Держспоживпродслужбою
- Відмова у видачі дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів з підстав, не передбачених законом або без зазначення підстав
- Вимога від суб'єкта господарювання щодо надання документів, не передбачених постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 302
- Порушення строків видачі дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів
- Анюлювання дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів з підстав, не передбачених законом
- Невідповідність структури дозволу на викиди забруднюючих речовин стаціонарними джерелами викидів встановленій формі

Аналіз регуляторного впливу: дозвіл на викиди

ЗВІТ	
про базове відстеження результативності постанови Кабінету Міністрів України від 24.01.2023 № 63 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 302»	
1. Вид та назва регуляторного акта	
Постанова Кабінету Міністрів України від 24.01.2023 № 63 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 302». Дата набрання чинності – 27.01.2023	
2. Виконавець заходів з відстеження	
Департамент запобігання промислового забрудненню та кліматичної політики Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.	
3. Цілі прийняття акта	
Метою прийняття регуляторного акта є приведення нормативно-правових актів у відповідність до Закону України «Про охорону атмосферного повітря» та Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення механізму регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря».	
Основними цілями державного регулювання є удосконалення дозвільної системи у сфері видачі дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами (далі – Дозвіл на викиди), а саме:	
– оптимізація механізму отримання Дозволу на викиди, процедури видачі, підстав та порядок відмови, зупинення, поновлення, переоформлення, анулювання Дозволу на викиди;	
– порядку та форми обліку суб'єктів господарювання, які отримали такі Дозволи на викиди.	
4. Строк виконання заходів із відстеження	
Заходи із відстеження проводилися з 29.01.2024 по 23.02.2024.	
5. Тип відстеження	
Базове відстеження.	
6. Методи одержання результатів відстеження	
Відстеження результативності здійснювалося статистичним методом.	
Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України	
9. Оцінка результатів реалізації регуляторного акта та ступені досягнення визначених цілей	
З прийняттям цього регуляторного акта задекларованих цілей, які ставилися за мету при його прийнятті, досягнуто частково. Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей оцінюються позитивно.	
Подальше відстеження результативності буде здійснюватися в строки, визначені чинним законодавством, а саме:	
– повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання чинності, але не пізніше ніж два роки з дня набрання чинності цим актом;	
– періодичне відстеження результативності – один раз на кожні три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності цього акта.	
Міністр захисту довкілля та природних ресурсів України	
 Руслан СТРЕЛЕЦЬ	
«04» березня 2024 року	

Ну як?
Втомились?

РАЕВ

ДОБІРКА до теми —

Охорона довкілля: дозволи,
ліцензії, система регулювання

Статті, аналітика, офіційні джерела

1) Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

- <https://mepr.gov.ua>
- Актуальні новини, законодавчі зміни, перелік дозволів і процедур.

2) ЕкоПраво-Київ: Аналітичні статті та роз'яснення

- <https://www.ecoleague.net>
- Глибокі огляди на тему екологічного права, процедур ОВД, ліцензування.

3) Європейська інтеграція в екологічній сфері (ЄС – Україна)

- Портал «Євроінтеграція»: <https://eu-ua.org>
- Розділ про екологічні зобов'язання: впровадження директив ЄС (IPPC, IED тощо)

4) Зелений курс ЄС та Україна: Аналіз адаптації екозаконодавства

- Статті на <https://rpr.org.ua> (Реанімаційний пакет реформ)

Відео, YouTube, лекції

1) YouTube-канал «DOZVIL ECO»

- Спеціалізований канал про екологічні дозволи в Україні
- Теми: викиди в повітря, спецводокористування, ліцензії на відходи.

2) YouTube-канал «Екологічний клуб ЗЕЛЕНА ХВИЛЯ»

- Відео з роз'ясненнями щодо екозаконодавства та практики ОВД.

3) OpenEcoPlatform – відео з екологічних конференцій

- <https://openeco.com.ua>
- Панелі про реформу дозвільної системи та впровадження інтегрованих дозволів (IED-директива).

Документальні фільми та телепроєкти

1) «Пластикова планета» (Plastic Planet, 2009)

- Фільм, що піднімає питання глобального регулювання виробництва та утилізації.

2) «Земля на межі» (Earth on the Edge, DW)

- Серія сюжетів про боротьбу з промисловим забрудненням та роль регуляторів.

3) «Невидимий ворог» (Invisible Enemy, Al Jazeera)

- Про вплив незареєстрованих викидів та прогалини в регулюванні.

Практичні інструменти та платформи

1) Єдиний державний реєстр ОВД та стратегічної екологічної оцінки

- <http://eia.menr.gov.ua>
- Пошук по об'єктах, заявниках, висновках ОВД.

2) Інтерактивна мапа екологічних дозволів (EcoZagroza)

- <https://ecozagroza.gov.ua>
- Інформація про екологічні ризики, дозвільні документи, забруднення.

3) Інструмент «Дозвільний конструктор» від Міндовкілля

- Доступний на terp.gov.ua або через портали держпослуг.

РАЕВ

ОСНОВНІ ВИЗНАЧЕННЯ до теми —

Охорона довкілля: дозволи,
ліцензії, система регулювання

РАЕW

Охорона довкілля — система державних, правових, технічних і суспільних заходів, спрямованих на збереження, раціональне використання природних ресурсів і запобігання їх деградації.

Дозвіл на викиди в атмосферне повітря — офіційний документ, що надається підприємству на право здійснення викидів забруднюючих речовин у повітря стаціонарними джерелами.

Дозвіл на спеціальне водокористування — дозвіл на забір води з водних об'єктів, скидання стічних вод, що видається органами водного господарства.

Ліцензія на поводження з небезпечними відходами — офіційний документ, який надає право юридичній особі здійснювати збирання, зберігання, оброблення, утилізацію, видалення небезпечних відходів.

Оцінка впливу на довкілля (ОВД) — процедура, що передбачає аналіз потенційного впливу запланованої діяльності на навколишнє середовище та прийняття рішень з урахуванням цих впливів.

Екологічний податок — платіж за забруднення довкілля (викиди, скиди, утворення відходів), який сплачується до бюджету згідно з Податковим кодексом України.

РАЕВ

Екологічна інспекція — орган виконавчої влади, що здійснює контроль за дотриманням екологічного законодавства.

Державний моніторинг довкілля — система спостереження, збору, зберігання, аналізу й розповсюдження інформації про стан довкілля.

Природоохоронне законодавство — сукупність нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері використання, охорони, відтворення природних ресурсів.

Комплексний дозвіл на викиди, скиди та утворення відходів (інтегрований дозвіл) — єдиний дозвільний документ, який замінює кілька окремих дозволів і враховує принципи найкращих доступних технологій (НДТ).

Найкращі доступні технології (НДТ) — найефективніші технології, які мають найменший вплив на довкілля і можуть бути впроваджені за розумних економічних умов.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) — аналіз і оцінка екологічних наслідків при розробці державних програм і планів.

РАЕW

Забруднення довкілля — присутність у навколишньому середовищі шкідливих речовин, які перевищують природний фоновий рівень і створюють загрозу здоров'ю людей чи біосфері.

Екологічна відповідальність — зобов'язання суб'єкта відшкодувати шкоду, заподіяну довкіллю в результаті його діяльності або бездіяльності.

Принцип «забруднювач платить» — економічний механізм, за яким суб'єкт господарювання, що здійснює забруднення, несе витрати на його усунення або зменшення.

Державний реєстр об'єктів підвищеної екологічної небезпеки — список підприємств або об'єктів, діяльність яких становить підвищену загрозу довкіллю.

Екологічний аудит — незалежна перевірка діяльності суб'єкта господарювання щодо дотримання вимог екологічного законодавства.

Природоохоронні заходи — дії, спрямовані на запобігання або зменшення негативного впливу на природу (фільтри, рекультивація, захист водойм тощо).

РАЕВ

Дякую за увагу!